32001Y0203(02)

3.2.2001 DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH C 37/3

Wspólnotowe wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego

(2001/C 37/03)

A. WPROWADZENIE

1. W 1994 r. Komisja przyjęła Wspólnotowe wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego ([1]), których termin ważności upłynął w dniu 31 grudnia 1999 r. Zgodnie z ppkt 4.3 wytycznych, Komisja dokonała ich przeglądu w roku 1996 i stwierdziła, że chwilowo nie ma potrzeby wprowadzania żadnych zmian. W dniu 22 grudnia 1999 r. podjęła ona decyzję o przedłużeniu ważności wytycznych do dnia 30 czerwca 2000 r. ([2]). W dniu 28 czerwca 2000 r. Komisja podjęła decyzję o przedłużeniu okresu ważności wytycznych do dnia 31 grudnia 2000 r. ([3])
2. Od czasu przyjęcia wytycznych w roku 1994, nastąpiły zmiany w działaniach w dziedzinie środowiska naturalnego z inicjatywy Państw Członkowskich i Wspólnoty oraz na poziomie ogólnoświatowym, w szczególności w następstwie przyjęcia Protokołu z Kioto. Państwa Członkowskie częściej przyznają pomoc państwa na przykład w sektorze energetycznym, a udzielana pomoc często przyjmuje formy, które dotychczas nie były powszechnie wykorzystywane, takie jak obniżenia podatku i zwolnienia z podatku. Coraz częściej są także wprowadzane nowe formy pomocy operacyjnej. Dlatego, Komisja powinna przyjąć nowe wytyczne, które będą potrzebne, by Państwa Członkowskie i przedsiębiorstwa mogły zapoznać się z kryteriami, które będą stosowane przy podejmowaniu decyzji, czy środki pomocowe planowane przez Państwa Członkowskie są zgodne ze wspólnym rynkiem.
3. Na mocy art. 6 Traktatu WE, cele polityki ochrony środowiska muszą być włączone do polityki Komisji w zakresie kontroli pomocy w sektorze środowiska naturalnego, w szczególności przeznaczonej na wspieranie stałego rozwoju. W związku z powyższym, polityka konkurencji i polityka ochrony środowiska nie wykluczają się wzajemnie, lecz wymogi dotyczące ochrony środowiska naturalnego należy włączyć do definicji i uwzględnić w realizacji polityki konkurencji, w szczególności, jeśli chodzi o wspieranie stałego rozwoju ([4]).
4. Jednakże uwzględnienie wymogów w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego nie oznacza, że cała pomoc musi być zatwierdzona. Należy mieć na względzie wpływ, jaki pomoc może mieć na stały rozwój, jak również uwzględnić pełne zastosowanie zasady „zanieczyszczający płaci". Niektóre formy pomocy z pewnością odpowiadają tym kryteriom, w szczególności w przypadku gdy umożliwiają osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony środowiska naturalnego jednocześnie nie pozostając w sprzeczności z zasadą internalizacji kosztów. Jednakże inne formy pomocy, mające niekorzystny wpływ zarówno na handel między Państwami Członkowskimi, jak i na konkurencję, mogą być sprzeczne z zasadą „zanieczyszczający płaci" i mieć ograniczający wpływ na proces stałego rozwoju. Taka sytuacja może mieć miejsce, na przykład, gdy pomoc jest przeznaczona wyłącznie na ułatwienie osiągnięcia zgodności z nowymi obowiązkowymi normami wspólnotowymi.
5. Dlatego, podejście Komisji przyjęte w niniejszych wytycznych polega na określeniu, czy i na jakich warunkach, pomoc państwa może być uznana za niezbędną dla zapewnienia ochrony środowiska naturalnego i stałego rozwoju bez jej niewspółmiernego wpływu na konkurencję i wzrost gospodarczy. Taka analiza musi być dokonana w świetle wniosków wynikających doświadczeń związanych z funkcjonowaniem wytycznych z 1994 r. oraz zmian polityki ochrony środowiska, które nastąpiły od tego czasu.

B. DEFINICJE I ZAKRES

6. Pojęcie ochrony środowiska naturalnego: dla celów niniejszych wytycznych, Komisja przyjmuje, że „ochrona środowiska naturalnego" oznacza każde działanie zmierzające do naprawienia szkody lub zapobiegania wyrządzeniu szkody naszemu fizycznemu otoczeniu lub zasobom naturalnym, bądź zachęcania do racjonalnego wykorzystywania tych zasobów.

   Komisja uznaje środki służące oszczędzaniu energii oraz wykorzystywaniu energii ze źródeł odnawialnych za działania mające na celu ochronę środowiska naturalnego. Środki służące oszczędzaniu energii powinny być rozumiane jako oznaczające między innymi takie działanie, które umożliwia przedsiębiorstwom zmniejszenie zużycia energii w cyklach produkcyjnych. Projekty oraz produkcja maszyn lub środków transportu, które można wykorzystywać z użyciem mniejszej ilości zasobów naturalnych nie są objęte zakresem niniejszych wytycznych. Działania podejmowane w zakładach lub innych jednostkach produkcyjnych w celu poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy są ważne i mogą kwalifikować się do niektórych rodzajów pomocy, jednakże nie wchodzą w zakres niniejszych wytycznych.

   Pojęcie internalizacji kosztów: w niniejszych wytycznych „internalizacja kosztów" oznacza zasadę, że wszelkie koszty związane z ochroną środowiska naturalnego powinny być uwzględnione w kosztach produkcji przedsiębiorstwa.

   Zasada „zanieczyszczający płaci": jest to zasada, zgodnie z którą koszty środków mających na celu naprawę skutków zanieczyszczeń powinien ponosić sprawca zanieczyszczeń.

   Zanieczyszczający: zanieczyszczającym jest każdy, kto bezpośrednio lub pośrednio wyrządza szkodę środowisku naturalnemu lub stwarza warunki prowadzące do takiej szkody ([5]).

([1]) Dz.U. C 72 z 10.3.1994, str. 3.
([2]) Dz.U. C 14 z 19.1.2000, str. 8.
([3]) Dz.U. C 184 z 1.7.2000, str. 25.
([4]) Komisja również określa swoje zobowiązanie do włączenia polityki ochrony środowiska do innych obszarów polityki w swoim dokumencie roboczym z dnia 26 maja 1999 r. zatytułowanym „Włączenie aspektów środowiska naturalnego do wszystkich odpowiednich obszarów polityki" i swoim sprawozdaniu dla Rady Europejskiej obradującej w Helsinkach, w sprawie integracji zagadnień środowiska naturalnego i stałego rozwoju z politykami Wspólnoty (SEC(1999) 1941 wersja ostateczna).
([5]) Zalecenie Rady z dnia 3 marca 1975 r. dotyczące rozliczania kosztów oraz działań podejmowanych przez organy publiczne w sprawach związanych ze środowiskiem naturalnym (Dz.U. L 194 z 25.7.1975, str. 1).

Ceny będące odzwierciedleniem kosztów: ta zasada mówi, że ceny towarów lub usług powinny uwzględniać zewnętrzne koszty wynikające z negatywnego wpływu na środowisko naturalne produkcji i wprowadzenia do obrotu tych towarów i usług.

Norma wspólnotowa: obowiązkowa norma wspólnotowa określająca poziomy, jakie należy osiągnąć w dziedzinie środowiska naturalnego oraz obowiązek, wynikający z prawa wspólnotowego, stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT) ([1]), które nie pociągają za sobą nadmiernych kosztów.

Odnawialne źródła energii: odnawialne niekopalne źródła energii, to znaczy: energia wiatru energia słoneczna, energia geotermiczna, energia fal, energia pływów, instalacje elektrowni wodnych o mocy poniżej 10 MW i biomasa, gdzie biomasa jest określona jako produkty rolnictwa i leśnictwa, odpady pochodzenia roślinnego z rolnictwa, leśnictwa, branż produkcji żywności oraz nieprzetworzone odpady drzewne i korkowe ([2])

Energia elektryczna wytwarzana z odnawialnych źródeł energii: energia elektryczna wytworzona przez zakład wykorzystujący wyłącznie odnawialne źródła energii, jak również pewna ilość energii elektrycznej wytwarzana z odnawialnych źródeł energii w elektrowniach mieszanych, wykorzystujących także konwencjonalne źródła energii, w szczególności na wypadek sytuacji awaryjnych ([3]).

Podatek na środowisko naturalne: „Jedną z cech charakterystycznych opłaty, którą należy uznać za przeznaczoną na cele związane z ochroną środowiska jest to, że tytuł, z jakiego taki podatek został nałożony ma wyraźnie negatywny wpływ na środowisko naturalne. Jednakże opłata może również być uznana za przeznaczoną na cele związane z ochroną środowiska, jeżeli ma mniej wyraźny, jednak wciąż zauważalny pozytywny wpływ na środowisko. […] Ogólnie rzecz biorąc, do Państwa Członkowskiego należy wykazania szacunkowego wpływu takiej opłaty na środowisko […].” ([4]).

7. Zakres: Niniejsze wytyczne mają zastosowanie do pomocy ([5]) na ochronę środowiska naturalnego we wszystkich sektorach regulowanych Traktatem WE, również tych, które są przedmiotem szczególnych reguł wspólnotowych w sprawie pomocy państwa (sektor przetwórstwa stali([6]), stoczniowy, pojazdów silnikowych, włókien syntetycznych, transportu i rybołówstwa), lecz z wyłączeniem dziedzin objętych wytycznymi Wspólnoty dotyczącymi pomoc państwa w sektorze rolnictwa([7]). Niniejsze wytyczne stosują się do rybołówstwa i akwakultury, bez uszczerbku dla stosowania przepisów określonych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2792/99 z dnia 17 grudnia 1999 r. ustanawiającym szczegółowe zasady i uzgodnienia dotyczące pomocy strukturalnej Wspólnoty w sektorze rybołówstwa ([8]) i w wytycznych dotyczących badania pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury ([9]). Pomoc państwa na badania i rozwój w dziedzinie środowiska naturalnego podlega zasadom określonym we Wspólnotowych zasadach dotyczących pomocy państwa na badania i rozwój ([10]). Podobnie, Komisja uważa, że charakterystyka pomocy na działania szkoleniowe z zakresu ochrony środowiska naturalnego nie jest uzasadnieniem dla takiej pomocy traktowanej odrębnie, i dlatego będzie ona badała taką pomoc zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 68/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy szkoleniowej ([11]).

Na mocy art. 3 decyzji Komisji nr 2496/96/EWWiS z dnia 18 grudnia 1996 r. ustanawiającej reguły wspólnotowe dla pomocy państwa w odniesieniu do branży stalowej ([12]), pomoc na ochronę środowiska naturalnego w branży stalowej będzie nadal analizowana zgodnie z wytycznymi Wspólnoty w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska naturalnego, opublikowanymi w *Dzienniku Urzędowym* C 72 z dnia 10 marca 1994 r., do czasu wygaśnięcia terminu obowiązywania Traktatu EWWiS.

Niniejsze wytyczne nie stosują się do kosztów osieroconych, które zostaną uregulowane odrębnie ([13]). Komisja pragnie zaznaczyć, że na mocy rozporządzenia Komisji (WE) nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy *de minimis ([14]), pomoc wynosząca nie więcej niż 100 000 EUR, przyznana przedsiębiorstwu na okres trzech lat, nie jest objęta zakresem art. 87. Jednakże to rozporządzenie nie stosuje się do rolnictwa, rybołówstwa i transportu, ani do sektorów, do których stosuje się Traktat EWWiS*.

([1]) Koncepcja najlepszych dostępnych technik została wprowadzona do prawodawstwa wspólnotowego dyrektywą Rady 76/464/EWG z dnia 4 maja 1976 r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty (Dz.U. L 129 z 18.5.1976, str. 23) i ponownie pojawiła się w nieco zmienionej formie w dyrektywie Rady 84/360/EWG z dnia 28 czerwca 1984 r. w sprawie zwalczania zanieczyszczeń powietrza z zakładów przemysłowych (Dz.U. L 188 z 16.7.1984, str. 20). Dyrektywa Rady 96/61/EWG z dnia 24 września 1996 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz.U. L 257 z 10.10.1996, str. 26; „dyrektywa IPPC”) rozwinęła i potwierdziła tę koncepcję. W zakresie dyrektywy IPPC mieszczą się instalacje przemysłowe o wysokim potencjale zanieczyszczeń. Dyrektywa stosuje się od listopada 1999 r. do nowych i istniejących instalacji, które zostały poddane istotnym zmianom. Istniejące instalacje muszą być zgodne z zasadami dyrektywy IPPC przed październikiem 2007 r. Do tego czasu, przepisy dwóch wyżej wymienionych dyrektyw odnoszących się do koncepcji BAT mają nadal zastosowanie. Zasadniczo, konkretne normy – tj. dopuszczalne wartości emisji i zużycia oparte na najlepszych dostępnych technikach – nie są określane przez Wspólnotę, lecz przez władze krajowe.

([2]) Ta definicja znajduje się w propozycji Komisji dotyczącej dyrektywy Parlamentu i Rady w sprawie promowania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł na wewnętrznym rynku energii elektrycznej (Dz.U. C 311 E z 31.10.2000, str. 320). Z chwilą przyjęcia dyrektywy przez Parlament i Radę, Komisja zastosuje tę definicję w ostatecznej wersji zapisu.

([3]) Taka sama uwaga jak w przypisie 7.

([4]) Podatki i opłaty na ochronę środowiska na jednolitym rynku (COM(97) 9 wersja ostateczna, 26.3.1997).

([5]) Celem niniejszych wytycznych nie jest dyskusja koncepcji pomocy państwa, wywodzącej się z art. 87 ust. 1 Traktatu oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji.

([6]) W granicach ustanowionych w pkt 7 akapit drugi.

([7]) Dz.U. C 28 z 1.2.2000, str. 2.

([8]) Dz.U. L 337 z 30.12.1999, str. 10.

([9]) Komisja podkreśla, że niniejsze wytyczne dotyczą wyłącznie pomocy na ochronę środowiska naturalnego, bez uszczerbku dla stosowania innych przepisów regulujących pomoc państwa z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z zasad łączenia pomocy określonej w pkt 74 poniżej.

([10]) Dz.U. C 45 z 17.2.1996, str. 5.

([11]) Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 20.

([12]) Dz.U. L 338 z 28.12.1996, str. 42.

([13]) Koszty osierocone są to koszty ponoszone przez przedsiębiorstwa w związku z przyjętymi zobowiązaniami, z których nie są w stanie się wywiązać z uwagi na liberalizację w danym sektorze.

([14]) Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 30.

C. POLITYKA KONTROLI POMOCY PAŃSTWA I POLITYKA OCHRONY ŚRODOWISKA

8. W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych w polityce Wspólnoty dotyczącej środowiska naturalnego zostało przyjęte w zasadniczym stopniu skorygowane podejście do tej problematyki. Położono nacisk na ustanowienie norm mających odzwierciedlać główne zagadnienia polityki ochrony środowiska.

9. Piąty program działań na rzecz środowiska naturalnego, zatytułowany „W stronę zrównoważonego rozwoju" i przyjęty w 1993 r. ([1]), stanowi w pewnym sensie rezygnację ze stosowania tego podejścia. W programie podkreśla się potrzebę prowadzenia długookresowej polityki w celu wspierania stałego rozwoju. Celem jest pogodzenie na trwałej podstawie europejskiego rozwoju gospodarczego z potrzebą ochrony środowiska naturalnego. Działanie Wspólnoty nie może dłużej ograniczać się do reagowania na problemy środowiska naturalnego, lecz, jak to zostało wyraźnie przewidziane w art. 6 Traktatu WE zmienionego Traktatem Amsterdamskim, wymogi ochrony środowiska naturalnego muszą być włączone do określania i urzeczywistniania wszystkich polityk i działań Wspólnoty, i muszą zachęcać do czynnego angażowania się podmiotów społeczno-ekonomicznych.

10. Również art. 174 Traktatu przewiduje, że polityka Wspólnoty opiera się na zasadzie „zanieczyszczający płaci". Koszty związane z ochrona środowiska powinny być internalizowane przez przedsiębiorstwa tak samo jak inne koszty produkcji. W celu wdrożenia tej polityki, Wspólnota będzie musiała zastosować wiele instrumentów: uregulowania w szczególności przyjęcie norm, ale także dobrowolne porozumienia lub instrumenty ekonomiczne.

11. W 1996 r. Komisja sporządziła sprawozdanie z postępu realizacji piątego programu działań na rzecz środowiska naturalnego. W sprawozdaniu stwierdza się, że ogólna strategia programu oraz jego cele obowiązują nadal. Nie może być żadnych wątpliwości, że został osiągnięty postęp we włączaniu aspektów środowiskowych i zrównoważonego rozwoju do innych polityk Wspólnoty. Jednakże tym, czego nadal nie uzyskano jest rzeczywista zmiana postawy wszystkich zainteresowanych stron: twórców polityki, przedsiębiorstw oraz ogółu społeczeństwa. Jest bardzo ważne, by wypracować koncepcję wspólnej odpowiedzialności za środowisko naturalne i uświadomić ogółowi społeczeństwa najistotniejsze kwestie.

12. W 1999 r. Komisja przyjęła ogólną ocenę piątego programu działań. W ocenie stwierdzono, że jakkolwiek program przyczynił się do wzrostu świadomości wpływowych środowisk, obywateli i oraz osób podejmujących decyzje w ramach innych sektorów, w zakresie potrzeby czynnej realizacji celów środowiska naturalnego, jednak osiągnięto mniejszy ogólny postęp, jeśli chodzi o zmianę koniunktury gospodarczej i sposobów postępowania, które wyrządzały szkodę środowisku.

13. W ocenie stwierdzono również, że „staje się coraz bardziej oczywiste, że koszty szkód wyrządzanych środowisku naturalnemu ponosi społeczeństwo jako całość, i odwrotnie, że działania podejmowane na rzecz ochrony środowiska mogą przynosić korzyści w postaci wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i konkurencyjności" oraz że „skuteczne stosowanie zasady »zanieczyszczający płaci« i pełna internalizacja kosztów poniesionych na cele związane z środowiskiem naturalnym przez sprawców zanieczyszczeń jest procesem o zasadniczym znaczeniu" ([2]).

14. Dlatego polityka Komisji w zakresie kontroli pomocy państwa na cele związane z środowiskiem naturalnym musi spełniać dwa warunki konieczne:

    a) zapewniać konkurencyjne funkcjonowanie rynków, przy równoczesnym wspieraniu zakończenia jednolitego rynku i zwiększonej konkurencyjność przedsiębiorstw;

    b) zapewniać, że wymogi ochrony środowiska naturalnego są włączane do definicji i wdrażania polityki konkurencji, w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju. Komisja jest tu przekonana, że internalizacja kosztów stanowi priorytetowy celem, który może być osiągnięty na różne sposoby, w tym również poprzez instrumenty oparte na prawach rynku lub w drodze uregulowań prawnych, które są najbardziej skutecznymi narzędziami osiągania celów opisanych powyżej.

15. Internalizacja kosztów pomaga zapewnić, że ceny we właściwy sposób odzwierciedlają koszty, jeżeli podmioty gospodarcze dokonują rozdziału środków finansowych na podstawie cen towarów i usług, które chcą nabyć. W sprawozdanie z postępu prac piątego programu podkreśla się, że ten cel nie został zrealizowany, ponieważ ceny nie odzwierciedlają kosztów ekologicznych. To z kolei stwarza trudności w podnoszeniu świadomości ogółu społeczeństwa i sprzyja nadmiernej eksploatacji zasobów naturalnych.

16. Zapewnienie, że ceny są odzwierciedleniem kosztów na wszystkich etapach procesu ekonomicznego jest najlepszym sposobem na to, by uświadomić wszystkim stronom, jakie są koszty ochrony środowiska naturalnego. Poza swoim potencjalnie niekorzystnym wpływem na handel i konkurencję, pomoc państwa ogólnie rzecz biorąc ma niekorzystny wpływ na realizację tego celu, ponieważ stwarza niektórym przedsiębiorstwom możliwości sztucznego obniżenia kosztów i nieujawniania konsumentom kosztów ochrony środowiska naturalnego. Dlatego, w długiej perspektywie czasu, niektóre formy pomocy państwa są sprzeczne z celami stałego rozwoju.

17. Wytyczne Wspólnoty w sprawie pomocy państwa przyjęte przez Komisję w 1994 r. stanowią integralną część tej polityki Wspólnoty. Generalnie, zasada „zanieczyszczający płaci" i konieczność internalizacji przez przedsiębiorstwa kosztów związanych z ochroną środowiska naturalnego będą stanowiły argumenty przeciw przyznawaniu pomocy państwa.

18. Niemniej jednak, w wytycznych stwierdza się, że pomoc może być uzasadniona w dwóch wypadkach:

    a) w niektórych szczególnych okolicznościach, w których nie istnieją jeszcze możliwości internalizacji wszystkich kosztów przez przedsiębiorstwa i pomoc może stanowić **drugie najlepsze tymczasowe rozwiązanie** stanowiące zachętę dla przedsiębiorstw do dostosowywania się do norm;

([1]) Dz.U. C 138 z 17.5.1993, str. 1.

([2]) Środowisko naturalne Europy: jaki kierunek na przyszłość? Ogólna ocena wspólnotowego programu polityki i działań w odniesieniu do środowiska i stałego rozwoju, „W stronę zrównoważonego rozwoju" (KOM(1999) 543 wersja ostateczna z 24.11.1999).

b) pomoc może również działać jako **środek zachęcający** przedsiębiorstwa do osiągania norm wykraczających poza obowiązujące lub podejmowania dalszych inwestycji służących ograniczeniu zanieczyszczeń pochodzących z ich zakładów produkcyjnych.

19. W wytycznych Wspólnoty przyjętych w 1994 r. Komisja zajęła stanowisko, że w niektórych wypadkach pełna internalizacja kosztów nie była jeszcze możliwa i że pomoc może okazać się niezbędna na zasadzie tymczasowej. Od roku 1994 nastąpiły jednak niżej wymienione zmiany:

a) od czasu przyjęcia piątego programu działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego, który już opierał się na zasadzie „zanieczyszczający płaci" i internalizacji kosztów, przedsiębiorstwa miały siedem lat na stopniowe dostosowanie się do stosowania tej zasady;

b) w sprawozdaniu z postępu prac w ramach piątego program działań z 1996 r. oraz w sprawozdaniu z oceny z roku 1999, Komisja ponownie podkreśla się potrzebę wprowadzenia internalizacji kosztów i zastosowania instrumentów rynkowych w celu osiągnięcia istotnego postępu w poprawie sytuacji środowiska naturalnego;

c) za zastosowaniem instrumentów rynkowych i właściwej polityki cenowej opowiedziano się również w Protokole z Kioto w sprawie zmian klimatu.

20. Dlatego, zgodnie ze stanowiskiem Komisji, pomoc nie powinna być nadal wykorzystywana na wyrównywanie braku internalizacji kosztów. Jeżeli wymogi w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego mają być brane pod uwagę w długiej perspektywie czasu, ceny muszą właściwie odzwierciedlać koszty, a koszty związane z ochroną środowiska naturalnego muszą być w pełni internalizowane. Wobec tego, Komisja uważa, że pomoc nie jest uzasadniona w wypadku inwestycji przeznaczonych wyłącznie na dostosowanie się przedsiębiorstw do nowych lub już istniejących norm technicznych Wspólnoty. Jednakże zdaniem Komisji, w celu uwzględnienia szczególnych trudności napotykanych przez małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP), powinna istnieć możliwość przyznania pomocy na dostosowanie się do norm wspólnotowych na okres trzech lat, licząc od przyjęcia takich norm. Pomoc może więc być użyteczna tam, gdzie służy jako środek zachęcający do osiągnięcia poziomów ochrony wyższych od wymaganych na podstawie norm wspólnotowych. Jest to przypadek, gdy Państwo Członkowskie decyduje się przyjąć normy bardziej rygorystyczne od norm wspólnotowych, by osiągnąć wyższy poziom ochrony środowiska naturalnego. Będzie ona również miała zastosowanie, gdy przedsiębiorstwo inwestuje w ochronę środowiska naturalnego na poziomie wyższym od najbardziej rygorystycznych istniejących norm wspólnotowych lub wówczas, gdy normy wspólnotowe nie istnieją.

21. Jednakże nie zostało wykazane, że pomoc ma tego rodzaju zachęcające oddziaływanie w przypadku gdy jest przeznaczona wyłącznie na wspieranie przedsiębiorstw w osiąganiu zgodności z istniejącymi lub nowymi normami technicznymi Wspólnoty. Takie normy stanowią podstawowe prawo, do którego przedsiębiorstwa muszą się dostosować i nie ma potrzeby udzielać im pomocy mającej na celu zachęcanie ich do przestrzegania prawa [1].

Szczególny przypadek sektora energetycznego i obniżenie podatków

22. Od czasu przyjęcia wytycznych w roku 1994, w sektorze energetycznym nastąpiły zasadnicze zmiany, które powinny zostać uwzględnione.

23. Niektóre Państwa Członkowskie przyjęły, są w trakcie przyjmowania lub mogą rozważać ewentualność przyjęcia podatków mających korzystny skutek dla ochrony środowiska naturalnego. W niektórych przypadkach zwolnienie z podatku lub obniżenie podatku są przyznawane przedsiębiorstwom zaliczanych do niektórych kategorii, by nie dopuścić do stawiania ich w trudnej sytuacji konkurencyjnej. Komisja stoi na stanowisku, że tego rodzaju środki mogą stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 87 Traktatu. Jednakże niekorzystny wpływ takiej pomocy może być zrównoważony pozytywnymi efektami będącymi wynikiem przyjęcia podatków. Wobec tego, jeżeli takie zwolnienia są niezbędne dla zapewnienia przyjęcia lub kontynuacji stosowania podatków mających zastosowanie do wszystkich produktów, Komisja uważa, że są one dopuszczalne z zastrzeżeniem niektórych warunków i w ograniczonym okresie. Ten okres może trwać 10 lat, jeżeli są spełnione określone warunki. Po upływie tego czasu, Państwa Członkowskie będą miały możliwość ponownego zgłoszenia tych środków Komisji, która będzie mogła zastosować takie samo podejście przy dokonywaniu analizy, biorąc jednocześnie pod uwagę pozytywne rezultaty uzyskane w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego.

24. W ostatnich latach Państwa Członkowskie podjęły również działania mające na celu promowanie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii i produkcji skojarzonej ciepła i energii elektrycznej, co spotkało się z poparciem Komisji z uwagi na zasadnicze korzyści płynące dla środowiska naturalnego. Dlatego, Komisja uważa, że w przypadku gdy środki służące promowaniu odnawialnych źródeł energii i produkcji skojarzonej ciepła i energii elektrycznej stanowią pomoc państwa, są one dopuszczalne z zastrzeżeniem niektórych warunków. Należy jednak mieć pewność, że taka pomoc nie stanowi naruszenia innych postanowień Traktatu lub przepisów prawa wtórnego.

D. ZNACZENIE POMOCY DLA OCHRONY ŚRODOWISKA

25. Z danych uzyskanych w ramach ósmego przeglądu pomocy państwa w Unii Europejskiej w sektorze produkcji i niektórych innych sektorach [2] wynika, że między rokiem 1996 a 1998 wielkość pomocy na ochronę środowiska naturalnego wynosiła średnio zaledwie 1,85 % ogólnej pomocy przyznanej sektorom produkcji i usług.

26. W okresie 1994–1999 pomoc na ochronę środowiska naturalnego była udzielana przeważnie w formie dotacji. Stopień wykorzystania innych form pomocy, takich jak: niskoprocentowe pożyczki, gwarancje państwa itp. był w ujęciu proporcjonalnym niewielki.

27. Jeśli chodzi o sektory otrzymujące pomoc, w okresie 1998–1999 odnotowano wzrost pomocy na środki stosowane w sektorze energetycznym, zarówno na oszczędność energii, jak i na wspieranie, szczególnie w formie podatków ekologicznych, wykorzystania nowych lub odnawialnych źródeł energii.

[1] Z wyjątkiem MSP, jak przewidziano w pkt 20.

[2] COM(2000) 205 wersja ostateczna z 11.4.2000.

E. OGÓLNE WARUNKI ZATWIERDZANIA POMOCY NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA

E.1 Pomoc inwestycyjna

E.1.1. *Przejściowa pomoc inwestycyjna przeznaczona dla MSP na dostosowanie się do nowych norm wspólnotowych*

28. Na okres trzech lat, licząc od przyjęcia nowych obowiązkowych norm wspólnotowych, pomoc inwestycyjna przeznaczona dla MSP na dostosowanie się do nowych norm może być zatwierdzona do maksymalnej wysokości 15 % brutto kosztów kwalifikowanych.

E.1.2. *Ogólne warunki zatwierdzania pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorstw, mającej na celu umożliwienie osiągnięcia norm wykraczających ponad normy wspólnotowe*

29. Pomoc inwestycyjna mająca na celu umożliwienie osiągnięcia norm wykraczających ponad obowiązujące normy wspólnotowe może być zatwierdzona do wysokości nie większej niż 30 % brutto kwalifikowanych kosztów inwestycyjnych, określonych w pkt 37. Te warunki stosują się również do pomocy udzielanej wówczas, gdy przedsiębiorstwa podejmują inwestycje w przypadku braku norm wspólnotowych lub jeżeli muszą podejmować inwestycje w celu dostosowania się do norm krajowych, które są bardziej rygorystyczne od obowiązujących norm wspólnotowych.

E.1.3. *Inwestycje w oszczędność energii*

30. Inwestycje w oszczędność energii, określone w pkt 6, uznaje się za równoważne inwestycjom przeznaczonym na wspieranie ochrony środowiska naturalnego. Takie inwestycje odgrywają zasadniczą rolę w osiąganiu w kategoriach ekonomicznych celów Wspólnoty w zakresie środowiska naturalnego ([1]). Dlatego, kwalifikują się one do pomocy inwestycyjnej według stawki podstawowej wynoszącej 40 % kosztów kwalifikowanych.

31. Pomoc inwestycyjna dla skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepła może również kwalifikować się na mocy niniejszych wytycznych, jeżeli można wykazać, że środki mają korzystny skutek z punktu widzenia ochrony środowiska naturalnego ze względu na szczególnie wysoką wydajnością konwersji efektywności ([2]), albo dlatego, że takie środki stworzą możliwości obniżenia zużycia energii albo ponieważ proces produkcji będzie w mniejszym stopniu przyczyniał się do wyrządzania szkód środowisku naturalnemu. W związku z tym, Komisja weźmie szczególnie pod uwagę rodzaj energii pierwotnej wykorzystywanej w procesie produkcji. Należy również wziąć pod uwagę, że wzrost wykorzystania energii wytworzonej w procesie skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepła ma we Wspólnocie priorytetowe znaczenie dla środowiska naturalnego ([3]). Dlatego, na takie inwestycje może zostać udzielona pomoc według podstawowej stawki wynoszącej 40 % kosztów kwalifikowanych.

32. Inwestycje mające na celu wspieranie odnawialnych źródeł energii uznaje się za równoważne inwestycjom na cele związane z środowiskiem naturalnym, podejmowanym w przypadku braku obowiązkowych norm wspólnotowych. Należy również mieć na względzie to, że środki na wsparcie odnawialnych źródeł energii stanowią jeden z priorytetów Wspólnoty w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego ([4]) i jednym z długoterminowych celów, które należy szczególnie promować. Z tego względu, stawka pomocy na inwestycje na wspieranie tych form energii wynosi 40 % kosztów kwalifikowanych.

Komisja stoi na stanowisku, że instalacje energii odnawialnej służące wszystkim potrzebom całej społeczności takiej jak wyspa czy osiedle mieszkaniowe powinny również mieć możliwość skorzystania z pomocy w wysokości 50 % kosztów kwalifikowanych. Inwestycje na ten cel mogą kwalifikować się do dodatkowej pomocy w wysokości 10 punktów procentowych ponad podstawową stawkę pomocy wynoszącą 40 % kosztów kwalifikowanych.

Komisja uważa, że w przypadku gdy zostanie wykazane, że jest to niezbędne, Państwa Członkowskie będą mogły przyznawać pomoc inwestycyjną na wspieranie odnawialnych źródeł energii do 100 % kosztów kwalifikowanych. Instalacje, o których mowa nie będą jednak kwalifikowały się do otrzymania żadnego dalszego wsparcia.

E.1.4. *Dodatek dla przedsiębiorstw położonych we wspieranych regionach*

33. W regionach, które kwalifikują się do krajowej pomocy regionalnej, przedsiębiorstwa mogą otrzymywać pomoc przeznaczoną na wspieranie rozwoju regionalnego. Celem zachęcenia ich do dalszego inwestowania w środowisko tam, gdzie jest to stosowane, powinno istnieć możliwość zapewnienia dodatkowej pomocy na wszelkie inwestycje związane z celami środowiskowa naturalnego, prowadzone zgodnie z pkt 29 ([5]).

34. W rezultacie, w regionach uprawnionych do pomocy regionalnej, maksymalna stawka pomocy na ochronę środowiska mająca zastosowanie do kosztów kwalifikowanych zdefiniowanych w pkt 37 poniżej jest ustalana w następujący sposób.

We wspieranych regionach maksymalną stawką pomocy mającą zastosowanie jest stawka wyższa z dwóch niżejokreślonych:

a) albo podstawowa stawka pomocy inwestycyjnej w dziedzinie ochrony środowiska tj. 30 % brutto (system standardowy), 40 % brutto (inwestycje w oszczędność energii, w odnawialne źródła energii bądź przeznaczone na wspieranie skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepła) lub 50 % brutto (inwestycje w odnawialne źródła energii zaopatrujące całą społeczność), plus 5 punktów procentowych brutto w regionach objętych art. 87 ust. 3 lit. c) oraz 10 punktów procentowych w regionach objętych art. 87 ust. 3 lit. a) ([6]);

([1]) Plan działania w celu poprawy efektywności energetycznej we Wspólnocie Europejskiej (COM(2000) 247 wersja ostateczna z 26.4.2000).

([2]) Przez „szczególnie wysoką wydajność konwersji" rozumie się stosunek pomiędzy ilością energii pierwotnej wykorzystanej do produkcji wtórnej formy energii oraz ilość energii wtórnej faktycznie wyprodukowanej. Tę wielkość oblicza się w następujący sposób: wyprodukowana energia elektryczna + wyprodukowana energia cieplna/użyta energia.

([3]) Rezolucja Rady z dnia 18 grudnia 1997 r. w sprawie strategii Wspólnoty mającej na celu wspieranie skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepła (Dz.U. C 4 z 8.1.1998, str. 1).

([4]) Rezolucja Rady z dnia 8 czerwca 1998 r. w sprawie odnawialnych źródeł energii (Dz.U. C 198 z 24.6.1998, str. 1).

([5]) Te dodatki nie są dostępne w przypadku gdy Państwo Członkowskie przyznaje pomoc inwestycyjną zgodnie z pkt 32 trzeci akapit (pomoc do wysokości 100 % kosztów kwalifikowanych).

([6]) Inwestycje we wspieranych regionach kwalifikują się do pomocy inwestycyjnej, jeżeli są spełnione warunki określone w wytycznych w sprawie pomocy regionalnej państwa (Dz.U. C 74 z 10.3.1998, str. 9).

b) albo stawka pomocy regionalnej plus 10 punktów procentowych brutto.

E.1.5. ***Dodatek dla MSP***

35. W przypadku gdy rodzaje inwestycji, określone w pkt 29–32, są podejmowane przez małe i średnie przedsiębiorstwa, zwiększenie wielkości pomocy o 10 punktów procentowych brutto może być zatwierdzone [1]. Definicja MSP dla celów niniejszych wytycznych jest podana w odpowiednich tekstach Wspólnoty [2].

Powyższe dodatki dla wspieranych regionów i MSP mogą być stosowane łącznie, jednakże maksymalna stawka pomocy na ochronę środowiska nigdy nie może przekraczać 100 % brutto kosztów kwalifikowanych. MSP nie kwalifikują się do podwójnego dodatku ani na podstawie przepisów stosujących się do pomocy regionalnej, ani na mocy przepisów mających zastosowanie do dziedziny środowiska naturalnego [3].

E.1.6. ***Określone rodzaje inwestycji***

36. Do określonych rodzajów inwestycji zaliczają się inwestycje w ziemię, które są niezbędne dla osiągnięcia celów ochrony środowiska, inwestycje w budynki, zakłady i urządzenia, mające na celu redukcję lub całkowite usunięcie zanieczyszczeń i uciążliwości oraz inwestycje służące adaptacji metod produkcji w związku z ochroną środowiska naturalnego.

Do pomocy mogą również kwalifikować się wydatki na transfer technologii poprzez zakup licencji operacyjnych lub know-how będącej i nie będącej przedmiotem patentów. Jednakże każde z takich aktywów niematerialnych musi spełniać następujące kryteria:

a) musi być uważane za pozycję aktywów podlegających amortyzacji;

b) musi być zakupione na warunkach rynkowych od przedsiębiorstwa, w odniesieniu do którego nabywca nie ma uprawnień do bezpośredniej lub pośredniej kontroli;

c) musi być uwzględnione w aktywach przedsiębiorstwa i pozostawać w zakładzie podmiotu otrzymującego pomoc i być tam używane przez co najmniej pięć lat. Ten warunek nie ma zastosowania, jeżeli te aktywa niematerialne są już zdezaktualizowane pod względem technicznym. Jeżeli aktywa zostaną sprzedane w okresie tych pięciu lat, kwota uzyskana z ich sprzedaży musi być odjęta od kosztów kwalifikowanych i cała kwota pomocy lub jej część, musi, gdzie stosowne, zostać zwrócona.

E.1.7. ***Koszty kwalifikowane***

37. Koszty kwalifikowane muszą ściśle ograniczać się do dodatkowych kosztów inwestycji, które są niezbędne do spełnienia celów związanych z środowiskiem naturalnym.

Oznacza to, że w przypadku gdy nie ma możliwości wyraźnego wyodrębnienia kosztów inwestycji dotyczących ochrony środowiska naturalnego z kosztów całkowitych, Komisja weźmie pod uwagę obiektywne i przejrzyste metody wyliczania, np. kosztów inwestycji technicznie porównywalnych, które jednak nie zapewniają takiego samego stopnia ochrony środowiska naturalnego.

We wszystkich przypadkach, koszty kwalifikowane muszą być wyliczone w ujęciu netto w stosunku do korzyści wynikających z każdego wzrostu mocy produkcyjnej, oszczędności uzyskanych w ciągu pierwszych pięciu lat życia inwestycji oraz dodatkowej pomocniczej produkcji zrealizowanej w tym pięcioletnim okresie [4].

W odniesieniu do odnawialnych źródeł energii, kwalifikowane koszty inwestycyjne są zazwyczaj dodatkowymi kosztami poniesionymi przez przedsiębiorstwo w porównaniu do kosztów konwencjonalnej elektrownia o takiej samej mocy w warunkach efektywnej produkcji energii elektrycznej.

W przypadku gdy MSP dostosowują się do nowych norm wspólnotowych, koszty kwalifikowane obejmują dodatkowe inwestycje niezbędne do osiągnięcia poziomu ochrony środowiska naturalnego, wymaganego w tych normach.

W przypadku gdy przedsiębiorstwo dostosowuje się do krajowych norm przyjętych w sytuacji braku norm wspólnotowych, na koszty kwalifikowane składają się dodatkowe koszty inwestycji niezbędnych do osiągnięcia poziomu ochrony środowiska naturalnego wymaganego w normach krajowych.

W przypadku gdy przedsiębiorstwo dostosowuje się do norm krajowych, które są bardziej rygorystyczne od norm wspólnotowych lub dobrowolnie podejmuje działania zmierzające do osiągnięcia norm wykraczających ponad normy wspólnotowe, na koszty kwalifikowane składają się dodatkowe koszty inwestycji niezbędnych do osiągnięcia wyższego poziomu ochrony środowiska naturalnego niż wymagany w normach wspólnotowych. Koszty inwestycji niezbędnych do osiągnięcia poziomu ochrony wymaganego w normach wspólnotowych nie są uprawnione do pomocy.

Jeżeli normy nie istnieją, na koszty kwalifikowane składają się koszty inwestycji niezbędnych do osiągnięcia poziomu ochrony środowiska naturalnego wyższego niż ten, który przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa osiągnęłyby w przypadku braku pomocy na ochronę środowiska.

---

(1) Ten dodatek nie jest dostępny, w przypadku gdy Państwa Członkowskie przyznają pomoc inwestycyjną zgodnie z pkt 32 akapit trzeci (pomoc do wysokości 100 % kosztów kwalifikowanych).

(2) Zalecenie Komisji 96/280/WE z dnia 3 kwietnia 1996 r. dotyczące definicji małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 107 z 30.4.1996, str. 4).

(3) Inwestycje podejmowane przez MŚP są uprawnione do pomocy inwestycyjnej na mocy przepisów rozporządzenia (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 33).

(4) Jeżeli inwestycje dotyczą wyłącznie ochrony środowiska bez żadnych innych korzyści ekonomicznych, nie będą stosowane jakiekolwiek dodatkowe odliczenia przy określaniu kosztów kwalifikowanych.

E.1.8. ***Pomoc na przywrócenie zanieczyszczonych terenów przemysłowych do stanu poprzedniego***

38. Działania podejmowane przez przedsiębiorstwa naprawiające szkody wyrządzone środowisku naturalnemu poprzez przywracanie zanieczyszczonych terenów przemysłowych do stanu poprzedniego mogą wchodzić w zakres niniejszych wytycznych ([1]). Szkody wyrządzone środowisku naturalnemu mogą polegać na obniżeniu jakości gleby lub wód powierzchniowych bądź wód gruntowych ([2]).

W przypadku gdy osoba odpowiedzialna za zanieczyszczenie jest wyraźnie zidentyfikowana, musi ona, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci", sfinansować przywrócenie terenu do stanu poprzedniego, w związku z tym żadna pomoc państwa nie jest przyznawana. Przez „osobę odpowiedzialną za zanieczyszczenie" rozumie się osobę odpowiedzialną na mocy prawa stosowanego w każdym z Państw Członkowskie, bez uszczerbku dla przyjęcia reguł wspólnotowych w tym zakresie.

W sytuacji, gdy osoba odpowiedzialna za zanieczyszczenie nie jest zidentyfikowana lub nie może zostać zmuszona do poniesienia kosztów, pomoc może otrzymać osoba odpowiedzialna za prace związane z przywróceniem zanieczyszczonych terenów przemysłowych do stanu poprzedniego ([3]).

Pomoc na przywrócenie zanieczyszczonych terenów przemysłowych do stanu poprzedniego może wynosić do 100 % kosztów kwalifikowanych plus 15 % kosztów pracy. Koszty kwalifikowane są równe kosztom pracy pomniejszonym o kwotę, o jaką wzrosła wartość terenu.

Całkowita wysokość pomocy nie może jednak w żadnych okolicznościach przekroczyć rzeczywistych wydatków poniesionych przez przedsiębiorstwo.

E.1.9. ***Pomoc na przeniesienie lokalizacji zakładów***

39. Komisja stoi na stanowisku, że z zasady przeniesienie zakładów do nowych lokalizacji nie stanowi działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego i dlatego nie daje uprawnień do uzyskania pomocy na podstawie niniejszych wytycznych.

Jednakże przyznanie pomocy może być uzasadnione, gdy przedsiębiorstwo założone na obszarze miejskim lub na terenie wyznaczonym w ramach sieci Natura 2000 prowadzi zgodnie z prawem działalność stwarzającą znaczne zanieczyszczenie i musi, z powodu takiej lokalizacji, przenieść swój zakład w bardziej odpowiednie miejsce.

Oba poniższe warunki muszą być spełnione równocześnie:

a) Zmiana lokalizacji musi być podyktowana względami ochrony środowiska i musi być nakazana decyzją administracyjną lub postanowieniem sądu.

b) Przedsiębiorstwo musi wypełniać najbardziej rygorystyczne normy dotyczące środowiska naturalnego ob. owiązujące w nowym regionie, w którym zostanie ono ulokowane.

Przedsiębiorstwo, które spełnia powyższe warunki może uzyskać pomoc inwestycyjną zgodnie z pkt 29. Stosuje się przepisy pkt 35 dotyczące dodatków dla MSP.

W celu ustalenia wielkości kosztów kwalifikowanych w przypadku pomocy na przeniesienie lokalizacji zakładów, Komisja weźmie pod uwagę przychód ze sprzedaży lub najmu opuszczonego zakładu lub terenu, rekompensatę zapłaconą w wypadku wywłaszczenia i koszty związane z nabyciem terenu lub budową bądź nabyciem nowego zakładu o takiej samej mocy produkcyjnej jak zakład opuszczony. Należy również wziąć pod uwagę wszelkie inne zyski związane z przeniesieniem zakładu, przede wszystkim zyski wynikające z usprawnienia, przy okazji przeniesienia, stosowanej technologii oraz zyski księgowe w związku z lepszym wykorzystaniem zakładu. Inwestycje odnoszące się do każdego zwiększenia mocy produkcyjnych nie mogą być brane pod uwagę przy obliczaniu kosztów kwalifikowanych dla celów przyznania pomocy na ochronę środowiska.

Jeżeli decyzja administracyjna lub postanowienie sądu nakazujące zmianę lokalizacji skutkują wcześniejszym zakończeniem umowy o dzierżawę terenu lub najem budynków, wszelkie kary nałożone na przedsiębiorstwo w związku zakończeniem umowy mogą być uwzględnione w obliczeniach kosztów kwalifikowanych.

E.1.10. **Wspólne reguły**

40. Pomoc na inwestycje mające na celu osiągnięcie norm wykraczających ponad normy wspólnotowe lub podejmowane w przypadku braku norm wspólnotowych może nie być przyznana, jeżeli w wyniku wprowadzenia takich usprawnień przedsiębiorstwa jedynie osiągają poziom wymagany w normach wspólnotowych już przyjętych, lecz jeszcze nie obowiązujących. Przedsiębiorstwo może uzyskać pomoc, która umożliwi mu dostosowanie się do norm krajowych bardziej rygorystycznych niż normy wspólnotowe lub w przypadku braku normy wspólnotowych, wyłącznie wówczas gdy dostosowuje się ono do norm krajowych przed ostatecznym terminem ustanowionym we właściwych środkach krajowych. Inwestycje prowadzone po tej dacie nie kwalifikują się do pomocy ([4]).

E.2. **Pomoc dla MSP na usługi doradcze/konsultingowe w zakresie ochrony środowiska**

41. Usługi doradcze/konsultingowe odgrywają ważną rolę we wspieraniu MSP w osiąganiu postępu w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego. Dlatego Komisja stoi na stanowisku, że pomoc może być przyznana na mocy przepisów rozporządzenia (WE) nr 70/2001 ([5])

([1]) Komisja podkreśla, że te prace zmierzające do przywrócenia zanieczyszczonych terenów przemysłowych do stanu poprzedniego, prowadzone przez organy publiczne, jako takie nie są uwzględnione w art. 87 Traktatu. Niemniej jednak, zagadnienie pomocy państwa pojawia się, jeżeli ziemia jest sprzedawana po przywróceniu jej do poprzedniego stanu po cenie niższej od wartości rynkowej.

([2]) Wszystkie wydatki ponoszone przez przedsiębiorstwo podejmujące działania mające na celu przywrócenie swoich terenów do stanu poprzedniego, niezależnie od tego, czy takie wydatki mogą być wykazane w ich bilansie jako aktywa trwałe, w przypadku przywrócenia zanieczyszczonego terenów do stanu poprzedniego zaliczają się do inwestycji uprawnionych do pomocy.

([3]) Osoba odpowiedzialna za wykonanie prac nie musi być osobą odpowiedzialną za zanieczyszczenie w rozumieniu, w jakim to określenie jest tutaj stosowane.

([4]) Reguły ustanowione w tym punkcie nie stanowią uszczerbku dla pkt 28 dotyczącego pomocy dla MSP.

([5]) Odniesienie podane w przypisie 32.

E.3. Pomoc operacyjna

E.3.1. *Zasady mające zastosowanie do wszystkich rodzajów pomocy operacyjnej przeznaczonej na wspieranie zarządzania odpadami i oszczędność energii*

42. Następujące zasady stosują się do dwóch rodzajów pomocy operacyjnej, a mianowicie:

a) pomoc na zarządzanie odpadami, w przypadku gdy jest ono zgodne z hierarchiczną klasyfikacją zarządzania odpadami ([1]);

b) pomoc w dziedzinie oszczędzania energii.

43. Jeżeli zostanie wykazane, że taka pomoc jest absolutnie niezbędna, powinna ona ściśle ograniczać się do pokrycia dodatkowych kosztów produkcji w porównaniu z cenami rynkowymi odpowiednich produktów i usług ([2]). Taka pomoc musi być ponadto przejściowa i jako ogólna zasadę należy przyjąć, że musi ona zmniejszać się wraz z upływem czasu, tak by stanowiła środek zachęcający do w miarę możliwości rozsądnie szybkiego stosowania cen odzwierciedlających koszty.

44. Komisja stoi na stanowisku, że przedsiębiorstwa powinny normalnie ponosić koszty utylizacji odpadów przemysłowych, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci". Jednakże pomoc operacyjna może okazać się niezbędna w przypadku gdy wprowadzone normy krajowe są bardziej rygorystyczne od stosujących się reguł wspólnotowych, lub wówczas gdy normy krajowe zostały wprowadzone przy braku reguły wspólnotowe, w wyniku czego przedsiębiorstwa okresowo utraciły konkurencyjność na poziomie międzynarodowym.

Przedsiębiorstwa otrzymujące pomoc na utylizację odpadów przemysłowych lub nieprzemysłowych muszą finansować dostarczane usługi w części proporcjonalnej do ilości odpadów przez siebie wytwarzanych i/lub kosztów utylizacji.

45. Wszelka tego rodzaju pomoc operacyjna jest ograniczona w czasie do pięciu lat, jeżeli jest ona „zmniejszająca się". Intensywność pomocy może wynosić do 100 % kosztów dodatkowych w pierwszym roku, jednak musi obniżać się liniowo do zera przed upływem piątego roku.

46. W przypadku pomocy „niezmniejszającej się", czas jej trwania jest ograniczony do pięciu lat, a jej intensywność nie może przekraczać 50 % kosztów dodatkowych.

([1]) Klasyfikacja podana w strategii Wspólnoty dotyczącej zarządzania odpadami (COM996) 399 wersja ostateczna z 30.7.1996). W tym komunikacie Komisja przypomina, że zarządzanie odpadami jest priorytetowym celem Wspólnoty w związku ze zmniejszeniem zagrożenia środowiska naturalnego. Koncepcja przetwórstwa odpadów musi być postrzegana z perspektywy trzech aspektów: ponownego wykorzystania, recyklingu i odzysku. Odpady, których powstawanie jest nieuniknione muszą być utylizowane i usuwane w sposób nie stwarzający zagrożenia.

([2]) Pojęcie kosztów produkcji musi być rozumiane jako wartość netto wszelkiej pomocy, jednak z uwzględnieniem normalnego poziomu zysku.

E.3.2. *Zasady mające zastosowanie do wszystkich rodzajów pomocy operacyjnej w formie obniżenia podatku lub zwolnienia z podatku*

47. Przyjmując podatki, które mają być pobierane od niektórych rodzajów działalności ze względu na ochronę środowiska naturalnego, Państwa Członkowskie mogą uznać za konieczne ustanowienie przepisu dotyczącego tymczasowego zwolnienia niektórych przedsiębiorstw, przede wszystkim z uwagi na brak harmonizacji na poziomie europejskim lub ryzyko okresowej utraty konkurencyjności na poziomie międzynarodowym. Ogólnie rzecz biorąc, takie zwolnienia stanowią pomoc operacyjną objętą art. 87 Traktatu WE. Analizując te środki, należy między innymi sprawdzić, czy podatek ma być pobierany w wyniku decyzji Wspólnoty, czy niezależnej decyzji podjętej przez Państwo Członkowskie.

48. Jeżeli podatek ma być pobierany w wyniku niezależnej decyzji podjętej przez Państwo Członkowskie, przedsiębiorstwa, których to dotyczy mogą mieć trudności z szybkim dostosowaniem się do nowego ciężaru podatku. W tych okolicznościach uzasadnione może okazać się okresowe zwolnienie pozwalające niektórym przedsiębiorstwom dostosować się do nowej sytuacji.

49. Jeżeli podatek ma być pobierany na podstawie dyrektyw Wspólnoty, istnieją dwa możliwe scenariusze:

a) Państwo Członkowskie stosuje podatek w odniesieniu do niektórych produktów według stawki wyższej niż minimalna stawka ustanowiona w dyrektywach Wspólnoty i przyznaje zwolnienie niektórym przedsiębiorstwom, które w efekcie płacą podatek według stawki niższej, jednakże co najmniej równej minimalnej stawce ustanowionej w dyrektywach. Komisja stoi na stanowisku, że w tych okolicznościach, okresowe zwolnienie może być uzasadnione w celu umożliwienia przedsiębiorstwom dostosowanie się do wyższych podatków i dostarczenia im środka zachęcającego do działania w sposób bardziej przyjazny dla środowiska;

b) Państwo Członkowskie stosuje podatek w odniesieniu do niektórych produktów według minimalnej stawki ustanowionej w dyrektywach Wspólnoty i przyznaje zwolnienie niektórym przedsiębiorstwom, które w ten sposób podlegają opodatkowaniu według stawki niższej od minimalnej. Jeżeli takie zwolnienie nie jest dopuszczone w dyrektywach, o których mowa, będzie stanowiło pomoc niezgodną z art. 87 Traktatu. Jeżeli jest ono dopuszczone w tych dyrektywach, Komisja może uznać, że jest ono zgodne z art. 87, jeżeli jest niezbędne i nie jest nieproporcjonalne w świetle realizowanych celów Wspólnoty. Komisja będzie w szczególności zależało, by zapewnić, że każde takie zwolnienie jest ściśle ograniczone w czasie.

50. Ogólnie rzecz biorąc, środki podatkowe, o których mowa powinny w istotny sposób przyczyniać się do ochrony środowiska naturalnego. Należy dołożyć starań, by zapewnić, że zwolnienia, ze względu na swój charakter, nie miały niekorzystnego wpływu na realizację ogólnych celów.

51. Te zwolnienia mogą stanowić pomoc operacyjną, która może być zatwierdzona na następujących warunkach:

1. Gdy ze względu na cele związane z środowiskiem naturalnym Państwo Członkowskie wprowadza **nowy podatek** w sektorze działalności lub od produktów, w odniesieniu do którego nie dokonano harmonizacji lub gdy podatek przewidziany przez Państwo Członkowskie przekracza przewidziany w prawodawstwie wspólnotowym, Komisja stoi na stanowisku, że decyzja o zwolnieniu na okres 10 lat bez stopniowego zmniejszania się tej formy pomocy może być uzasadniona w dwóch przypadkach:

a) te zwolnienia są uzależnione od zawarcia porozumień między zainteresowanym Państwem Członkowskim a przedsiębiorstwami uzyskującymi pomoc, zgodnie z którymi przedsiębiorstwa lub stowarzyszenia przedsiębiorstw zobowiązują się do osiągnięcia celów ochrony środowiska naturalnego w okresie obowiązywania zwolnienia, lub gdy przedsiębiorstwa zawierają dobrowolne porozumienia mające taki sam skutek. Takie porozumienia lub zobowiązania mogą odnosić się między innymi do zmniejszenia zużycia energii, redukcji emisji lub każdego innego środka odnoszącego się do środowiska naturalnego. Przedmiot porozumień musi być wynegocjowany przez każde Państwo Członkowskie i będzie poddany ocenie Komisji, gdy projekty pomocy są jej zgłaszane. Państwa Członkowskie muszą zapewnić ścisłą kontrolę wypełniania zobowiązań zaciągniętych przez przedsiębiorstwa lub stowarzyszenia przedsiębiorstw. Porozumienia zawarte między Państwem Członkowskim a zainteresowanym przedsiębiorstwem muszą zawierać uzgodnienia dotyczące kar mających zastosowanie w przypadku gdy zobowiązania nie są wypełniane.

Te przepisy stosują się również wówczas, gdy Państwo Członkowskie uzależnia obniżenie podatku od spełnienia warunków mających taki sam skutek jak porozumienia lub zobowiązania, o których mowa powyżej;

b) te zwolnienia nie muszą być uzależnione od zawarcia porozumień między zainteresowanym Państwem Członkowskim a przedsiębiorstwami otrzymującymi pomoc, jeżeli są spełnione następujące alternatywne warunki:

— w przypadku gdy obniżenie dotyczy podatku wspólnotowego, kwota efektywnie zapłacona przez przedsiębiorstwa po uzyskaniu obniżenia musi być wyższa od minimum wspólnotowego i na takim poziomie, który stanowi dla przedsiębiorstw środek zachęcający do poprawy ochrony środowiska naturalnego,

— w przypadku gdy obniżenie dotyczy podatku krajowego nałożonego w wypadku braku podatku wspólnotowego, przedsiębiorstwa uprawnione do otrzymania obniżenia muszą jednak zapłacić znaczą część podatku krajowego.

2. Przepisy ppkt 51.1 mogą się stosować do podatków istniejących, jeżeli równocześnie są spełnione dwa następujące warunki:

a) podatek, o którym mowa musi mieć zauważalny pozytywny wpływ w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego;

b) decyzje w sprawie zastosowania odstępstw w stosunku do zainteresowanych przedsiębiorstw muszą być podjęte w chwili przyjęcia podatku lub te odstępstwa muszą stanowić konieczność wynikającą z istotnych zmian warunków ekonomicznych, w związku z którymi przedsiębiorstwa znalazły się w trudnej sytuacji konkurencyjnej. W tym ostatnim wypadku, kwota obniżenia podatku nie może przekraczać wzrostu kosztów wynikających ze zmiany warunków ekonomicznych. Jeżeli wzrost kosztów już nie występuje, obniżenie podatku musi przestać obowiązywać.

3. Państwa Członkowskie mogą również zachęcać do rozwijania procesów produkcji energii z konwencjonalnych źródeł energii takich jak gaz, które mają efektywność energetyczną o wiele wyższą od efektywności energetycznej uzyskanej w konwencjonalnych procesach produkcji. W takich wypadkach, mając na uwadze istotne znaczenie tego typu technik dla ochrony środowiska naturalnego, oraz pod warunkiem że wykorzystanie pierwotnej energii pozwala na zmniejszenie w znacznym stopniu negatywnego wpływu na ochronę środowiska naturalnego, Komisja uważa, że łączne zwolnienia z podatków mogą być uzasadnione na okres pięciu lat, jeżeli pomoc nie ma zmniejszającego się charakteru. Odstępstwa na okres 10 lat również mogą być przyznane, zgodnie z warunkami wymienionymi w ppkt 51.1 i 51.2.

52. W przypadku gdy istniejący podatek został w znacznym stopniu podwyższony i jeżeli zainteresowane Państwo Członkowskie stoi na stanowisku, że przyznanie odstępstw niektórym przedsiębiorstwom jest niezbędne, warunki wymienione w ppkt 51.1, dotyczące nowych podatków, stosują się w drodze analogii.

53. W przypadku gdy obniżenie dotyczy podatku, który nie został zharmonizowany na poziomie wspólnotowym i gdy podatek krajowy jest niższy lub równy minimum wspólnotowemu, Komisja uważa, że długoterminowe zwolnienia nie są uzasadnione. W takim wypadku, każde przyznane zwolnienie musi spełniać warunki ustanowione w pkt 45 i 46, a w każdym razie musi podlegać wyraźnemu zatwierdzeniu takiego odstępstwa od minimum wspólnotowego.

We wszystkich przypadkach obniżenia podatku Państwa Członkowskie mogą przyznać pomoc operacyjną zgodnie z pkt 45 i 46.

E.3.3. *Zasady mające zastosowanie do pomocy operacyjnej na odnawialne źródła energii*

54. W odniesieniu do produkcji energii odnawialnej, pomoc operacyjna będzie zazwyczaj dopuszczalna na mocy niniejszych wytycznych.

55. Komisja stoi na stanowisku, że taka pomoc kwalifikuje się do szczególnego traktowanie ze względu na trudności, na jakie te źródła energii czasem napotykały skutecznie konkurując ze źródłami konwencjonalnymi. Należy również mieć na względzie, że polityką Wspólnoty jest zachęcanie do rozwijania tych źródeł energii, przede wszystkim ze względu na ochronę środowiska. Pomoc może być niezbędna w szczególności w przypadku gdy dostępne procesy techniczne nie dają możliwości produkcji energii po kosztach jednostkowych porównywalnych z tymi, które odnoszą się do źródeł konwencjonalnych.

56. Pomoc operacyjna może tu być uzasadniona w celu pokrycia różnicy między kosztami produkcji energii z odnawialnych źródeł energii i ceną rynkową takiej energii. Forma takiej pomocy może być zróżnicowana w zależności od rodzaju energii i mechanizmu wsparcia stosowanego przez Państwo Członkowskie. Ponadto, badając przypadki, Komisja będzie brała pod uwagę pozycję konkurencyjną poszczególnych rodzajów energii.

57. Państwa Członkowskie mogą przyznać pomoc dla odnawialnych źródeł energii według następujących opcji:

E.3.3.1. *Opcja 1*

58. W dziedzinie odnawialnych źródeł energii, jednostkowe koszty inwestycyjne są szczególnie wysokie i zazwyczaj mają znaczny udział w kosztach przedsiębiorstw, co nie pozwala przedsiębiorstwom na stosowanie konkurencyjnych cen na rynkach, na których sprzedają energię.

59. Aby z lepszym skutkiem uwzględnić tę barierę dostępu do rynku dla energii odnawialnych, Państwa Członkowskie mogą przyznać pomoc na wyrównanie różnicy między kosztami produkcji energii odnawialnych i ceny rynkowej danej energii. Każdy rodzaj pomocy operacyjnej może więc zostać przyznany wyłącznie na amortyzację zakładu. Jakakolwiek następnie wyprodukowana przez zakład energia nie będzie się kwalifikowała do żadnej pomocy. Jednakże pomoc może również być przeznaczona na pokrycie uczciwego zwrotu zaangażowanego kapitału, jeżeli Państwa Członkowskie mogą wykazać, że jest to niezbędne ze względu na niską konkurencyjność niektórych odnawialnych źródeł energii.

Przy określaniu wielkości pomocy operacyjnej, należy brać pod uwagę każdą pomoc inwestycyjną przyznaną przedsiębiorstwom, o których mowa w odniesieniu do nowego zakładu.

Przy zgłaszaniu programów pomocy Komisji, Państwa Członkowskie muszą określić dokładne mechanizmy wsparcia, w szczególności metody wyliczania kwoty pomocy. Jeżeli Komisja zatwierdzi program, Państwo Członkowskie musi następnie, gdy dojdzie do przyznawania pomocy przedsiębiorstwom, stosować te mechanizmy i metody obliczania.

60. W przeciwieństwie do innych odnawialnych źródeł energii, biomasa wymaga relatywnie mniejszych inwestycji, jednak w tym wypadku wyższe są koszty operacyjne. Dlatego Komisja będzie skłonna przychylić się do uznania pomocy operacyjnej przekraczającej kwotę inwestycji, jeżeli Państwa Członkowskie zdołają wykazać, że łączne koszty poniesione przez przedsiębiorstwa po amortyzacji zakładu są nadal wyższe od cen rynkowych energii.

E.3.3.2. *Opcja 2*

61. Państwa Członkowskie mogą przyznać wsparcie na odnawialne źródła energii poprzez wykorzystanie mechanizmów rynkowych takich jak zielone certyfikaty lub przetargi. Te systemy dają wszystkim producentom energii odnawialnych możliwość skorzystania pośrednio z gwarantowanego zapotrzebowania na produkowaną przez nich energię, po cenach wyższych od cen rynkowych energii konwencjonalnej. Cena tych zielonych certyfikatów nie jest z góry ustalona, lecz zależy od relacji podaży i popytu.

62. Te systemy, w przypadku gdy stanowią pomoc państwa, mogą być zatwierdzone przez Komisję, jeżeli Państwa Członkowskie zdołają wykazać, że wsparcie ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia skutecznego wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, i w efekcie ogólnym nie stanowi nadmiernej kompensacji z tytułu energii odnawialnych i nie zniechęca producentów energii odnawialnej do poprawy konkurencyjności. W celu sprawdzenia, czy powyższe kryteria są spełnione, Komisja zamierza zatwierdzać te systemy pomocy na okres dziesięciu lat, po upływie których trzeba będzie dokonać oceny, czy istnieje potrzeba utrzymania środka wsparcia.

E.3.3.3. *Opcja 3*

63. Państwa Członkowskie mogą przyznać pomoc operacyjną dla nowych zakładów produkujących energię odnawialną, obliczaną na podstawie unikniętych zewnętrznych kosztów. Są to koszty związane z środowiskiem naturalnym, które musiałoby ponieść społeczeństwo gdyby taka sama ilość energii została wyprodukowana przez zakład produkujący konwencjonalne formy energii. Te koszty będą obliczone na podstawie różnicy między, z jednej strony kosztami zewnętrznymi wygenerowanymi i niezapłaconymi przez producentów energii odnawialnych oraz, z drugiej strony, kosztów zewnętrznych wygenerowanych i niezapłaconych przez producentów energii nieodnawialnych. Aby dokonać tych obliczeń, Państwo Członkowskie będzie musiało zastosować metodę obliczenia uznaną międzynarodowo i podaną do wiadomości Komisji. Państwo Członkowskie będzie musiało między innymi dostarczyć, uzasadnioną i przedstawioną w ujęciu ilościowym, analizę porównawczą kosztów, wraz z oceną kosztów zewnętrznych dla konkurujących producentów energii, by wykazać, że pomoc faktycznie kompensuje niepokryte koszty zewnętrzne.

W każdym razie pomoc w ten sposób przyznana producentom energii odnawialnych nie może przekraczać 0,05 EUR na kWh.

Ponadto, kwota pomocy przyznana producentom, która przekracza kwotę pomocy wynikającą z opcji 1 musi być ponownie zainwestowana przez przedsiębiorstwa w odnawialne źródła energii. Będzie to uwzględnione przez Komisję, jeżeli ta działalność również kwalifikuje się do pomocy państwa.

64. Jeżeli opcja 3 ma być zgodna z ogólnymi regułami konkurencji, Komisja musi być pewna, że pomoc nie powoduje zakłóceń konkurencji sprzecznych ze wspólnym interesem. Innymi słowy, musi być pewne, że pomoc przyczyni się do rzeczywistego ogólnego wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii po kosztach energii ze źródeł konwencjonalnych, a nie tylko zwykłego transferu udziałów w rynku między odnawialnymi źródłami energii. Dlatego muszą być spełnione następujące warunki:

— pomoc przyznana na podstawie tej opcji musi być częścią programu, który traktuje przedsiębiorstwa działające w sektorze energii z odnawialnych źródeł na równorzędnych zasadach;

— program musi przewidywać przyznanie pomocy bez dyskryminacji między przedsiębiorstwami produkującymi taką samą energię odnawialną;

— system musi być ponownie badany przez Komisję co pięć lat.

E.3.3.4. *Opcja 4*

65. Państwa Członkowskie mogą nadal przyznawać pomoc operacyjną zgodnie z ogólnymi zasadami regulującymi taką pomocą, określonymi pkt 45 i 46.

E.3.4. ***Zasady dotyczące pomocy operacyjnej dla produkcji skojarzonej energii elektrycznej i ciepła***

66. Komisja stoi na stanowisku, że pomoc operacyjna dla produkcji skojarzonej energii elektrycznej i ciepła może być uzasadniona, jeżeli spełnione są warunki wymienione w pkt 31. Taka pomoc może być przyznana przedsiębiorstwom dystrybuującym energię elektryczną i ciepło do społeczeństwa, w przypadku gdy koszty produkcji takiej energii elektrycznej lub ciepła przekraczają cenę rynkową. W podobnych okolicznościach, pomoc operacyjna może być przyznana zgodnie z zasadami określonymi w pkt 58 do 65. Przy podejmowaniu decyzji, czy pomoc ma zasadnicze znaczenie należy uwzględnić koszty i przychód wynikający z produkcji i sprzedaży energii elektrycznej lub ciepła.

67. Pomoc operacyjna może być przyznana na takich samych warunkach jak w przypadku produkcji skojarzonej energii elektrycznej i ciepła dla potrzeb przemysłowych, jeżeli można wykazać, że koszty produkcji jednostki energii przy zastosowaniu tej techniki przekracza cenę rynkową jednej jednostki energii ze źródeł konwencjonalnych. Koszty produkcji mogą obejmować zwykły zwrot zaangażowanego kapitału zakładu, jednak wszystkie zyski przedsiębiorstwa pochodzące z produkcji ciepła muszą być odjęte od kosztów produkcji.

F. **POLITYKI, ŚRODKI I INSTRUMENTY ZMNIEJSZAJĄCE EMISJĘ GAZÓW POWODUJĄCYCH EFEKT CIEPLARNIANY**

68. Protokół z Kioto, podpisywany przez Państwa Członkowskie i przez Wspólnotę, przewiduje, że strony zobowiązują się do ograniczenia lub zmniejszenia emisji gazów powodujących efekt cieplarniany, w okresie 2008–2012. Dla Wspólnoty jako całości, celem jest zmniejszenie emisji gazów wywołujących efekt cieplarniany o 8 % w stosunku do poziomu z 1990 r.

69. Państwa Członkowskie i Wspólnota, jako strony Protokołu, będą musiały osiągnąć zmniejszenie emisji gazów powodujących efekt cieplarniany za pomocą wspólnych i skoordynowanych polityk oraz środków ([1]), włącznie z instrumentami ekonomicznymi, jak również przy pomocy instrumentów ustanowionych w samym Protokole z Kioto, a mianowicie: międzynarodowy handel emisjami, wspólne wdrażanie projektów oraz mechanizm czystego rozwoju.

70. Wobec braku przepisów wspólnotowych w tej dziedzinie oraz bez uszczerbku dla prawa inicjatywy Komisji do przedkładania propozycji takich przepisów, do każdego Państwa Członkowskiego należy formułowanie polityk, środków i instrumentów, które zamierza ono przyjąć dla osiągnięcia celów określonych w Protokole z Kioto.

71. Komisja stoi na stanowisku, że niektóre środki przyjęte przez Państwa Członkowskie dla osiągnięcia zgodności z celami Protokołu mogą stanowić pomoc państwa, jednak nadal jest zbyt wcześnie, by określać kryteria zatwierdzania jakiejkolwiek tego rodzaju pomocy.

G. **PODSTAWY WYŁĄCZANIA DOTYCZĄCE WSZYSTKICH PROJEKTÓW BADANYCH PRZEZ KOMISJĘ**

72. Z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków wymieniony w niniejszych wytycznych, pomoc na ochronę środowiska będzie zatwierdzana przez Komisję na podstawie art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE, ponieważ jest to „pomoc przeznaczona na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem".

73. Pomoc przeznaczona na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, które mają priorytetowy charakter dla środowiska naturalnego i będą często miały korzystny wpływ poza granicami zainteresowanego Państwa Członkowskiego (zainteresowanych Państw Członkowskich) może być zatwierdzona na mocy wyłączenia przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu WE. Jednakże pomoc musi być niezbędna dla realizacji projektu, a projekt musi być szczególny, dobrze zdefiniowany i ważny pod względem jakościowym oraz musi mieć jak najbardziej istotne i wyraźnie dające się zidentyfikować ogólnoeuropejskie znaczenie. W przypadku gdy stosuje się to wyłączenie, Komisja może zatwierdzić pomoc według wyższych stawek niż wynika to z ograniczeń ustanowionych dla pomocy zatwierdzonej na podstawie art. 87 ust. 3 lit. c).

H. **NAKŁADANIE SIĘ POMOCY Z RÓŻNYCH ŹRÓDEŁ**

74. Pułapy pomocy ustanowione w wytycznych stosują się niezależnie od tego, czy pomoc, o której mowa jest finansowana w całości czy w części ze środków państwa, czy też ze środków własnych Wspólnot. Pomoc zatwierdzona na podstawie niniejszych wytycznych nie może być łączona z innymi formami pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu ani innymi formami finansowania przez Wspólnotę, jeżeli w wyniku takiego nakładania się pomocy jej intensywność jest większa od ustanowionej w niniejszych wytycznych.

([1]) Szczegółowe informacje na temat wspólnych i skoordynowanych polityk oraz środków są zawarte w szczególności w opracowaniu pt.: „Przygotowanie do wdrożenia Protokołu z Kioto". (COM91999) 230 z 19.5.1999).

W przypadku pomocy służącej różnym celom a dotyczącej takich samych kosztów kwalifikowanych, będzie stosował się najbardziej korzystny pułap pomocy.

I. „WŁAŚCIWE ŚRODKI" W ROZUMIENIU ART. 88 UST. 1 TRAKTATU WE

75. Działając na mocy art. 88 ust. 1 Traktatu, Komisja zaproponuje następujące właściwe środki w odniesieniu do systemów pomocy istniejących w Państwach Członkowskich.

76. W celu umożliwienia Komisji dokonania oceny wszelkich znaczących kwot pomocy przyznanej na podstawie zatwierdzonych programów oraz stwierdzenia, czy taka pomoc jest zgodna ze wspólnym rynkiem, zaproponuje ona, jako właściwy środek na mocy art. 88 ust. 1 Traktatu, że Państwa Członkowskie powinny zgłaszać jej z wyprzedzeniem każdy indywidualny przypadek pomocy inwestycyjnej przyznanej na podstawie zatwierdzonego programu, jeżeli koszty kwalifikowane przekraczają 25 milionów EUR i jeżeli pomoc przekracza wartość ekwiwalentu dotacji brutto wynoszącego 5 milionów EUR Zgłoszenia dokonuje się na formularzu, którego wzór określa Załącznik.

77. Komisja zaproponuje również, jako właściwy środek na mocy art. 88 ust. 1, że Państwa Członkowskie powinny dostosować swoje istniejące programy pomocy na ochronę środowiska do niniejszych wytycznych przed dniem 1 stycznia 2002 r.

78. Komisja zwróci się do Państw Członkowskich o potwierdzenie w ciągu jednego miesiąca od otrzymania propozycji środków określonych w pkt 75–77, że zgadzają się one na te propozycje. W przypadku braku odpowiedzi, Komisja uzna, że dane Państwo Członkowskie nie wyraża zgody.

79. Komisja zaznacza, że z wyjątkiem pomocy zaklasyfikowanej jako pomoc *de minimis* na mocy rozporządzenia (WE) nr 69/2001 [1], niniejsze wytyczne nie mają wpływu na obowiązek ciążący na Państwach Członkowskich na mocy art. 88 ust. 3 Traktatu, zgłoszenia każdego projektu pomocy, wszelkich jej zmianach i każdej indywidualnej pomocy przyznanej przedsiębiorstwom poza ramami zatwierdzonych programów.

80. Komisja zamierza zapewnić, że każde zatwierdzenie przyszłego programu pomocy będzie zgodne z niniejszymi wytycznymi.

J. STOSOWANIE WYTYCZNYCH

81. Niniejsze wytyczne będą się stosować, gdy zostaną opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*. Przestaną się stosować w dniu 31 grudnia 2007 r. Po konsultacji z Państwami Członkowskimi, Komisja może je zmienić przed tą datą na podstawie ważnych względów polityki konkurencji lub polityki ochrony środowiska, bądź w celu uwzględnienia innych polityk Wspólnoty lub zobowiązań międzynarodowych.

82. Komisja będzie stosowała niniejsze wytyczne do wszystkich zgłaszanych projektów pomocy, które będą wymagały podjęcia decyzji po opublikowaniu niniejszych wytycznych w *Dzienniku Urzędowym* nawet jeżeli projekty były zgłoszone przed opublikowaniem wytycznych.

W odniesieniu do pomocy, która nie jest zgłaszana, Komisja będzie stosowała:

a) niniejsze wytyczne, jeżeli pomoc została przyznana po ich opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*;

b) obowiązujące wytyczne, gdy pomoc jest przyznawana we wszystkich pozostałych przypadkach.

K. WŁĄCZENIE POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA DO INNYCH WYTYCZNYCH W SPRAWIE POMOCY PAŃSTWA

83. artykuł 6 Traktatu mówi, że:

„Wymogi ochrony środowiska naturalnego muszą być włączone do określenia i realizacji polityki Wspólnoty oraz działań przewidzianych w art. 3, w szczególności w celu popierania trwałego rozwoju.".

Gdy Komisja przyjmie i dokona przeglądu wytycznych Wspólnoty lub ram pomocy państwa, rozważy, w jaki sposób te wymogi mogą być jak najlepiej uwzględnione. Komisja zbada również, czy nie będzie wskazane zwrócić się do Państw Członkowskich, by przedstawiły badanie wpływu na środowisko naturalne ważnego projektu pomocy w każdym przypadku, gdy zgłaszają go Komisji, niezależnie od sektora, którego on dotyczy.

---

[1] Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 30.

ZAŁĄCZNIK

DODATKOWE INFORMACJE, KTÓRE NALEŻY ZWYKLE DOSTARCZYĆ PRZY ZGŁOSZENIU POMOCY PAŃSTWA NA CELE ZWIĄZANE Z ŚRODOWISKIEM NATURALNYM, NA MOCY ART. 88 UST. 3 TRAKTATU

(Programy, przypadki pomocy przyznanej na podstawie zatwierdzonego programu i jednorazowe środki pomocowe)

Należy załączyć do ogólnego kwestionariusza w sekcji A załącznika II do listu Komisji do Państw Członkowskich z dnia 2 sierpnia 1995 r. w sprawie zgłoszeń i znormalizowanych sprawozdań rocznych:

1. Cele

   Szczegółowa charakterystyka celów środka, i formy ochrony środowiska naturalnego, którą ma on wspierać.

2. Opis środka

   Szczegółowa charakterystyka środka i podmiotów otrzymujących pomoc.

   Zestawienie łącznych kosztów inwestycji oraz kosztów kwalifikowanych.

   Jeżeli środek, o którym mowa był już stosowany w przeszłości, jakie efekty dla środowiska naturalnego uzyskano?

   Jeżeli jest to nowy środek, jakich efektów dla ochrony środowiska się oczekuje i w jakim czasie?

   Jeżeli pomoc ma być przyznana na osiągnięcie norm wykraczających ponad obowiązujące, jakie są normy obowiązujące oraz w jaki sposób środek umożliwi osiągnięcie znacznie wyższego poziomu ochrony środowiska naturalnego?

   Jeżeli pomoc ma być przyznana w przypadku braku obowiązkowych norm, proszę podać szczegółowy opis sposobu osiągnięcia zamierzonego celu.